

Izraba solčnih žarkov.

Londonsko časopisje javlja, da se je posrečilo ruskemu fiziku prof. Joffeju, ki se mudi začasno na mednarodnemu kongresu za zgodovino znanosti in tehnike v Londonu, da je pognal s pomočjo solčnih žarkov motorje.

V zadnjih letih je bilo več tozadevnih načrtov napovedanih, ki so se pa izkazali v praksi neizvedljivi ali sploh brez vrednosti. Najlažja rešitev uganke glede uporabe solčnih žarkov bi bila pač v vpostavitvi velike naprave iz ogledal, ki bi se sukala po legi solca na nebu in osredotočala tekem celega dneva solčne žarke, na ta način zajeta moč (sila) toplote bi se morala prenesti na parne kotle. Take naprave so mogoče edino le v najbolj vročih (tropskih) krajih, kjer bi bil lahko solčni motor nepreestano vse dni v obratu. V pokrajinah z milejšim podnebjem ta naprava ne bi bila umestna, ker bi moral motor »oblačnih in deževnih dnevih mirno počivati.

Ne so se enkrat povzpeli tako daleč, da je mogoče silo luči pretvoriti v električni tok, so se obrnila raziskovanja učenjakov v čisto drugo smer.

Berlinski inženjer Lange je pustil že pred meseci patentirati od njega izumljen aparat, ki je res sposoben, da ustvarja električno silo iz solčnih žarkov. Gonilna sila te naprave — takozvanega solčnega motorja — je tako malenkostna, da jo je smatrati le samo za igračo. Mogoče, da se je podal nemški profesor na isto pot, da je skušal rešiti zagonetko solčnega motorja ne s pomočjo solčne vročine, ampak — solčne svetlobe.

Solnce izžareva v vsaki sekundi v vesoljni nebesni prostor silo, ki odgovarja približno 600.000 trilijonom konjskih sil. Ako vzamemo, da pride na našo zemljo le en milijardstel te moči, bi vendar zadostovala iznajdba gospodarsko uporabljivega solčnega motorja, da bi preskrbela zemljo s povsem

novi in dosedaj neizrabljeno silo. Tozadevna iznajdba bi bila ena največjih in bi povzročila popoln preobrat glede gospodarskega ustroja sveta.

*

Razbor pri Slovenjgradcu. Poročila sta se v Razboru pri Slovenjgradcu Pačnik Ana, hči uglednega posestnika, po domače Šašaljina v Spodnjem Razboru, in Perše Anton, posestnik pri Sv. Duhu v Podgorju. Mlademu paru želimo mnogo sreče in veselja v zakonskem stanu!

St. Peter pri Mariboru. Po večmesečni bolezni je umrl na domu svojih starišev Vinko Krajnc, star 29 let. Umrl je bil mirno, marljivo in zvest delavec. Dolgo dobo let je bil v službi veleposestiva Eltz v Celestrini. N. v m. p. — Pogreb rajnega Repina Gašparja, viničarja v Hrenci, je pokazal, kako priljubljen je bil ta dober mož. Na domu in na pokopališču so mu zapeli pevci ganljive žalostinke, gospod župnik pa mu je govoril poslednje slovo. Naj se bo omenjeno, da je bil Repina dolgoleten naročnik »Slov. Gospodarja«, katerega je vedno rad prebiral. Naj v miru spi pri Materi božji na Gorci. — V tukajšnji občini je nekaj ljudi, ki imajo vedne spore z viničarji in razprave pri občini. Prav je, da se zahteva pošteno delo, pa pošteno delo je tudi vredno poštenega plačila! Pritrgovati za služek, danih obljub ne izpolniti, pa je greh. Tako misli vsak pameten in pošten kmet. In kakor bi bilo nesmiselno, radi par slabih in nevednih viničarjev vse slabo soditi, tako tudi ni prav, če bi kdo hotel posestnike in vinogradnike vse metati v en koš. — Deputaciji, ki se je zglasila pri g. banu Dravske banovine, ki je sestajala iz štirih članov občinskega odbora in ki je poredovala radi nadaljevanja gradbe nove okrajne ceste Nebova—Ložane, se je povedalo, da je zadeva v teku in redu in da se bo v najkrajšem času pričelo z nadaljevanjem.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Par novic vendar moramo na kratko dati zvedeti našim oddaljenim čitalcem. Meseca maja so igrali pri nas Barbarčani igro »Namišljeni bolniki« dobro in pri lepi udeležbi. — Pozneje smo eno nedeljo slišali priznanega strokovnjaka gosp. Pušenjaka govoriti o vodnih zadrugah. — Tudi g. inšpektor Zupanc nas je posetil in nam v pravi luči pokazal dobra in slaba strani naše živinoreje z ozirom na sodabno gospodarsko krizo. — Predzadnje nedelje v juniju so učenci priredili »Materinski dan« ter nas s svojimi nastopi, zlasti od šole se poslavljajoči učenec Sormanov Franček, ganili do solz. Da, da! Več spoštovanja in ljubezni do naših mater, pa bo mladina boljša in svet srečnejši! Več lepega, plemenitega in iskreno vernega, ne le na jeziku, ampak v naša srca, in lažje bomo prenašali težke sedanje dni! — Tudi na Vidov dan so nas šolariki in odrasli pevci, igralci ter sploh nastopajoči presenetili z obširno, lepo slovo. — Dne 16. julija je v mariborski bolnici umrl naš dober znanec Antona Dolamič. Doma je bil iz Cvena pri Ljutomeru, se po vojni tu poročil ter zapuščal ženo in 1 hčerki. Bil je naš dober sosed, zelo narodno zaveden mož, katerega je komaj v 36. letu svoje starosti po dolgem dveletnem trpljenju položila v prerani grob jetika. Svetila mu večna luč! — Skoraj sram nas je poročati, da je pri našem letošnjem žegnanju dne 26. m. m. zopet prišlo do pretepa, katerega so slično kakor lani povzročili fantje, izven naše fare doma. Domači fantje! Proč od takih družb in ne bo vas bolela glava, pač pa boste lahko rekli: Smo fantje s fare, a ne pijanci in pretepači!

Sv. Barbara v Slov. gor. Silna gospodarska kriza se čuti pri našem ljudstvu, živina nima cene, ljudstvo si pomaga z domačim zakolom in razprodajo mesa po 8 Din 1 kg. Vino se prodaja po vinočih po 8 Din, jabolčnik pa po 3 Din. Vse se vprašuje, s čim bo ljudstvo plačevalo davke in poravnalo tekoče stroške. Tukajšnja Agrarna zadruga se je z vlogami obrnila na pristojno mesto za dodelitev gozdov in travnikov našemu ljudstvu. — V nedeljo dne 9. avgusta se bo vršila pomenljiva svečanost pri nas. Ta dan bomo imeli prav-

Spominček.

Prvi deček: »Oče mi je prinesel s potovanja čašo z napisom: Sarajevo.«

Drugi deček: »Jaz pa sem dobil od mame nožek z napisom: Split.«

Tretji deček: »Nam pa je prinesel oče lani dve žlici z napisom: Hotel Imperial.«

Tudi vprašanje.

Janezek v šoli: »Gospod katehet, ali je lahko kdo kaznovan za kaj takega, kar ni naredil?«

Katehet: »To pa ni mogoče.«

Janezek: »Mene pa je gospod učitelj kaznoval, ker nisem naredil naloge.«

so, da bi njihovega ljubljence ne bilo več med živimi. Revnim, tlačnim, preganjanim in pomoči potrebnim je postal Guzaj tekem let nekaj bog, ki je znal ter premogel vse in povrh je še bil nepremagljiv. Toliko izrednega glede borbe za pravico in pomoč siromakom je bilo slišati o njem, kar naenkrat bi mu naj bil upihnil luč življenja navaden žandar! Ker ga le ni bilo tako dolgo od nikoder, ni bilo slišati nič novega o njem, se je vkoreninjevala tudi med priprostim narodom vedno bolj zavest, da ga res ni več in ga tudi ne bo. Ščasom je bil Guzaj mrtev za vse; pokopana niso bila njegova dejanja v boju za pravico z gospodo in bogataši. Tolovajeva spretnost v napadih, pri tatvini ter ropu je v ustnem izročilu vedno bolj rasla, dokler ni zaplesala v bajke nemogočega, ki še kroži danes od ust do ust priprostega človeka. Stara mati, ki je še poznala osebo roparskega glavarja, ali vsaj slišala o njegovih resničnih dejanjih, je vpletala po večerih na ognjiščih sedečim vnukom v Guzajeve povesti čudesa moči, drznosti ter junaštva. Na ta način je bil povzdignjen navaden repar v pra-

vega narodnega junaka, ki je moral umreti v nekončanem boju za pravice revežev.

Iz današnjih storij o Guzaju in njegovem delovanju je težko razbrati jedro resnice. Za vzgled hočemo navesti nekaj teh pripovedk, ki so se rodili ob ognjiščih, na prejah ter furežih.

Ljudje priznavajo, da je bil Guzaj brezbožnež, ki ni dal veliko na cerkev ter duhovščino. Verjel je pa v Boga in njegove sv. zakramente. Nekoč, predno se je podal v boj za pravo naroda, je pristopil k mizi Gospodovi. Ko mu je položil duhovnik sv. hostijo na jezik, je ni povžil, ampak jo je odpihnil z jezika v molitvenik. Zunaj cerkve si je prerezal na desnici kožo in porinil sv. hostijo pod njo ter pustil, da je rana zopet zacelila. Hostija pod kožo mu je podeljevala moč, da so se mu odprla še tako trdno ter varno zaklenjena vrata, če se jih je le dotaknil z desnico.

(Konec prih.)

Širite „Slov. Gospodarja“!